

30 Niet voor de poes

Over gelijke behandeling in de balie

Mr. N.A. (Noa) de Leon-van den Berg

Onlangs, op 19 april 2023, berichtte Advocatie in *De Stand* 2023¹ dat de zogeheten man-vrouw-verhouding in de grootzakelijke advocatuur elk jaar een beetje meer in evenwicht geraakt. In 2021 was 45,1 procent van de advocaten bij de top 50- kantoren vrouw. In 2022 was dat 46 procent, en dit jaar (2023) 46,3 procent (in absolute cijfers: 2.288 vrouwelijke advocaten in 2023).

Het artikel viel me, dat moet ik toegeven, niet op vanwege de procentuele verhouding tussen mannen en vrouwen, maar vanwege de datum van publicatie van het artikel. Dat was, op een dag na, exact 120 jaar nadat op 20 april 1903 de eerste vrouwelijke advocaat van (en in) Nederland werd beëdigd.

Adolphine E. Kok² werd op 20 april 1903 in Rotterdam als advocaat beëdigd. Overigens tegelijkertijd met haar verloofde, Jan van den Hoek. Zij trouwden een jaar later. Gezamenlijk vestigden zij zich als advocaten aan de Korte Hoogstraat nr. 39 te Rotterdam.

Uit de Telegraaf van 20 april 1903³

Op 1 april 1903 promoveerde Adolphine op *Het huwelijksgoederenrecht in het Duitsche burgerlijk wetboek: het wettelijk huwelijksgoederenrecht*. Een jaar later publiceerde ze een vervolgstudie: *Het huwelijksgoederenrecht door huwelijksvoorwaarden* (1904).

In 1922 schreef ze voor de *Broederschap van Candidaat-notarissen* een preadvies over de modernisering van het huwelijksvermogensrecht inzake huwelijken in gemeenschap van goederen, waarbij zij (voor die tijd) moderne standpunten innam, zoals bijvoorbeeld de scheiding van goederen tussen echtgenoten en een bijdrage van zowel de man als de vrouw in de kosten van huishouding. Met de zogeheten Lex Van Oven werd pas in 1956 de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw afgeschaft. Advocade **Corry Tenderloo**⁴ was begin jaren vijftig van de vorige eeuw de drijvende kracht achter dat wetsontwerp.

1 Advocatie 19 april 2023 <https://www.advocatie.nl/nieuws/de-stand-2023-percentage-vrouwen-in-nederlandse-advocatuur-stijgt-opnieuw-langzaam/>

2 https://nl.wikipedia.org/wiki/Adolphine_Kok en <https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Kok> ; geraadpleegd op 24 mei 2023.

3 Via Delpher geraadpleegd op 24 mei 2023; <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=Adolphine+Kok&coll=ddd&page=2&identifier=ddd:110553269:mpeg21:a0049&resultsidentifier=ddd:110553269:mpeg21:a0049&rowid=1>

4 <https://vakbondshistorie.nl/dossiers/corry-tendeloo-1897-1956/> geraadpleegd op 30 mei 2023; <https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Tendeloo> geraadpleegd op 30 mei 2023; Helaas is er ondanks inspanningen daartoe nog steeds geen standbeeld voor Corry Tenderloo; zie <https://www.standbeeldvoorcorry-tendeloo.nl/corry>

In 1955 diende zij bovendien de Motie-Tenderloo in, met als doel het ontslag van gehuwde vrouwen uit overheidsdienst af te schaffen, hetgeen eveneens in 1956 werd bereikt⁵.

Terug naar Adolphine de Kok. Hoewel haar specialisme het huwelijkse goederenrecht betrof, draaide ze haar hand niet om voor een strafzaak. Haar eerste pleidooi op zaterdag (!) 20 juni 1903, in een strafzaak, vindt plaats onder grote belangstelling, vooral van vrouwen. De *Provinciale Drentsche en Asser Courant* schrijft op 24 juni 1903⁶:

“Rechtszaken
(...)”

Te Rotterdam is Zaterdag, onder veel belangstelling van dames, gepleit door mr. Adolphine E. Kok, in een strafzaak tegen een 26-jarige dienstbode uit Klundert, die bij twee dames een godspenning⁷ had ontvangen en niets meer van zich had laten hooren.

In een welsprekend pleidooi voerde mr. Adolphine Kok aan dat bekl. haar juist adres had opgegeven en hier dus van listige kunstgrepen of verdichtfels in den zin van art. 326 geen sprake was, zoodat de zaak als een civiele kwestie moest beschouwd worden. Pleitster vroeg invrijheidstelling van beklaagde, die door de rechtbank werd geweigerd.

’t Was de eerste maal dat een vrouw als advocaat voor de rechtbank optrad.”

Toekomst van de vrouw bij de balie?

Ik meen te mogen stellen dat Adolphine de tijdsgeest niet bepaald mee had en ook dat zij haar beroep als advocaat niet zonder weerstand van buitenaf heeft kunnen uitoefenen.

Illustratief daarvoor is, wat mij betreft, hetgeen De Ranitz⁸ schreef over de toekomst van de vrouw bij de balie:

Of er voor de vrouw toekomst bestaat bij de balie, betwijfel ik. De eigenschappen der vrouw zijn nu eenmaal anders dan die van den man, al zijn zij dan niet van minder kaliber. In het midden gelaten of de doorsneevrouw voor de advocatuur niet te intuïtief is, of zij wel beschikt over het concentratievermogen, de fysieke kracht en de taaligheid, die het inspinnend beroep van den advocaat vergen, brengt dit beroep mede, dat men meermalen in aanraking komt met milieus, verhoudingen en personen, waar de vrouw niet op haar plaats is of tegenover wie zij zich niet voldoende kan doen gelden. De vrouw is hierdoor gehandicapt, en het is niet te veel gezegd te beweren, dat een cliënt, bij de keus tusschen een mannelijken en een vrouwelijken advocaat, van overigens gelijke bekwaamheid, aan den eersten de voorkeur zal geven.

5 Via Delpher: *Algemeen Dagblad* 3 mei 1956; <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=minister+van+oven+wet+aangenomen+handelingsonbekwaamheid+&coll=ddd&page=2&identifier=MMKB19:000334027:mpeg21:a00001&resultsidentifier=MMKB19:000334027:mpeg21:a00001&rowid=2>, geraadpleegd op 30 mei 2023.

6 Via Delpher: <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=adolphine+kok&coll=ddd&identifier=MMDA03:000100066:mpeg21:a0011&resultsidentifier=MMDA03:000100066:mpeg21:a0011&rowid=2>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

7 Godspenning is een geld bedrag ter bevestiging van een koopovereenkomst zie <https://www.encyclo.nl/begrip/godspenning>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

8 <https://www.advocatenblad.nl/2014/01/31/vrouw-met-vooruitziende-blik/> Zie ook de bijdrage van oud-advocaat bij de Hoge Raad De Ranitz in: *Vooruitzichten na voltooid juridische studie*, samengesteld op verzoek van het Nederlandsch Faculteitsbestuur, uitgegeven door B.J. Wolters te Groningen, Den Haag (1924); te raadplegen via Delpher.nl: <https://www.delpher.nl/nl/boeken/view?coll=boeken&identifier=MMKB02:000118556:00012&pres%5Bmaxperpage%5D=36&pres%5Bpage%5D=1&pres%5Bnbuffer%5D=bottom>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

Ruim een halve eeuw nadat Adolphine werd beëdigd, werd er dus niet bepaald positiever over vrouwen in de advocatuur gedacht en geschreven. Zelfs in de jaren zestig van de vorige eeuw klonken nog dezelfde geluiden als in 1924 over vrouwen in de advocatuur. Zo schreef mr. Ed Emmering in 1969 in de tweede druk van zijn boek *De Advocatuur, een gids voor recht en praktijk*⁹ dat vrouwen ongeschikt zijn voor de advocatuur.

In het *Algemeen Handelsblad* van 27 november 1969¹⁰ verschijnt een recensie naar aanleiding van de tweede druk van het boek van Emmering, met als krantenkop: *Advocatuur onder de loep*. De schrijver van het artikel verzucht aan het einde:

‘Voor gebruikers is deze kanttekening overigens waarschijnlijk overbodig: reeds na luttele bladzijden wordt de advocatuur afgeschilderd als een voor vrouwen ongeschikt beroep! Begint als reactie op genuanceerd denken thans werkelijk ongenueanceerd denken de mode te worden?’ Dit onderstreept wat mij betreft eens te meer de enorme prestatie van Adolphine om als eerste vrouwelijke advocaat te worden beëdigd. Na Adolphine zijn er nog meer vrouwelijke pioniers geweest die de weg in de Nederlandse juridische wereld hebben vrijgemaakt.¹¹

Andere bijzondere vrouwen in de juridische wereld

Zonder te pretenderen volledig te zijn, wil ik een aantal van hen hier graag noemen. Om te beginnen: **Stella Simons**. In 1914 werd Stella Simons in Utrecht beëdigd als advocaat en procureur. Ze was gedurende tien jaar de enige vrouwelijke advocaat in Utrecht. In haar proefschrift (1912) pleit Simons er – onder

meer – voor dat ook buitenechtelijke kinderen een familierechtelijke betrekking met de vader zouden moeten krijgen; een voor die tijd zeer vooruitstrevend standpunt.¹² Voorts noem ik in dit verband: **Johanna Hudig** (1907-1996). Zij werd in 1947 als eerste vrouw tot rechter benoemd. In 1963 werd **mr. A.A. Schwartz** de eerste vrouwelijke rechter van de rechtbank Utrecht en in 1975 werd zij de eerste vrouwelijke vice-president van een rechtbank (eveneens de rechtbank Utrecht)¹³.

In Nederlands-Indië viel de eer om als eerste vrouw het rechterlijk ambt te mogen uitoefenen al in 1921 te beurt aan **Anna Lange**. Zij bekleedde het ambt van griffier en viel in de hoedanigheid van rechter in voor een mannelijke rechter, hetgeen overigens conform het Nederlands-Indisch Reglement RO mogelijk was¹⁴. Ze maakte vervolgens als volwaardig lid deel uit van de meervoudige kamer van de Raad van Justitie in Padang, aan de Westkust van Sumatra, en wees als rechter vonnis. Dit leidde tot een grote rechtszaak, de *‘Padangse revisiezaak’*¹⁵, die de gemoederen voor wat betreft het benoemen van vrouwen in het rechtersambt zowel in Nederland als in Nederlands-Indië flink heeft beziggehouden.¹⁶

9 Ed. Emmering, *De advocatuur, een gids voor recht en praktijk* Kluwer, Deventer, 1969.

10 Via Delpher: <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=advocatuur+onder+de+loep&col=ddd&identificer=KBNRC01:000033673:mpeg21:a0050&resultsidentificer=KBNRC01:000033673:mpeg21:a0050&rowid=1>

11 <https://www.hetrechtenstudentje.nl/nieuws/internationale-vrouwendag-4-vrouwelijke-boegbeelden-in-juridisch-nederland/><https://www.mr-online.nl/dames-rechter-had-van-hoge-raad-26-jaar-eerder-gemogen/>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

12 <https://resources.huuygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/SimonsEstella>

13 <https://utrecht.nieuws.nl/geschiedenis/84003/utrecht-60-jaar-terug-de-eerste-vrouw-in-de-rechtbank-van-utrecht/>; NRC 4 oktober 1980, via Delpher: <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=utrecht+rechtbank+1975+schwartz&col=ddd&identificer=KBNRC01:000027001:mpeg21:a0095&resultsidentificer=KBNRC01:000027001:mpeg21:a0095&rowid=2>, beide geraadpleegd op 24 mei 2023. Helaas ben ik er niet in geslaagd de voornaam/roepnaam van mr Schwartz te achterhalen.

14 Een bijzonder lezenswaardig artikel over deze zaak is mr. drs. R.H.T. Jansen, *‘De casus-Pandang: een voorbeeld voor het moederland. De toetreding van vrouwen tot de rechterlijke macht in Nederland en in Nederlands-Indië’*, *Rechtsgeleerd Magazijn*, Themis 2020-2, p. 60-77.

15 Idem.

16 <https://www.ru.nl/@1267147/nederlands-indie-eerste-vrouw-rechter-optrad/>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

Natuurlijk moet ik in dit kader ook **Derkje Hazewinkel-Suringa**, hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam (UvA), vermelden. Ze was in 1932 de eerste vrouw¹⁷ die in Nederland werd benoemd tot hoogleraar aan een rechtenfaculteit en zij was tevens de eerste vrouwelijke decaan aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam.¹⁸ Vandaag de dag hangt haar portret in de faculteitskamer.¹⁹ Daar werd het pas in 2018 opgehangen, terwijl zij van 1932-1942 die functie heeft bekleed. Saillant 'detail' is dat tot 2018 in de faculteitskamer slechts de portretten van haar mannelijke decanen en ambtsgenoten hingen²⁰. Vanaf eind jaren zestig, begin jaren zeventig van de vorige eeuw voltrok zich, binnen het Koninkrijk der Nederlanden, een zekere positieve kentering in de positionering van vrouwen in de juridische wereld. **Paulies de Groot-van Dijken** werd in 1977, dertig jaar na de oprichting van de vereniging *De Jonge Balie* de eerste vrouwelijke voorzitter van die vereniging.²¹ **Dien Korvinus** werd in 1969 de

eerste vrouwelijke officier van justitie, in 2000 werd ze de eerste (vrouwelijke) Nationaal Rapporteur Mensenhandel. **Guusje Minkenhof**²² was in 1966 de eerste vrouwelijke advocaat-generaal en in 1967 de eerste vrouwelijke raadsheer bij de Hoge Raad, in 1978 werd zij benoemd tot vicepresident van de Hoge Raad.²³ **Viola Antonia Gevers-Hollander** was de eerste vrouwelijke advocaat op Curaçao.²⁴

Dorothee de Sampayo²⁵ werd in 1982 de eerste vrouwelijke rechter van het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en in 1995 werd ze de eerste vrouwelijke griffier van het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië. **Theresa Croes-Fernandes Pedra** werd de eerste vrouwelijke Arubaanse rechter van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba in 1995.²⁶

Lisbeth Hoefdraad werd in 2007 de eerste vrouwelijke president van het huidige Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. **Gisèle Veen-Jonkhout** werd in 2010 de eerste vrouwelijke officier van justitie en persofficier van de Nederlandse Antillen.²⁷ **Winnie Sorgdrager** werd in 1991 de eerste (en tevens jongste) vrouwelijke procureur-generaal en in 1994 de eerste vrouwelijke minister van Justitie (Kabinet-Kok I) namens D66.²⁸

17 *Algemeen Handelsblad* van 21 januari 1932 via Delpher: [18 \[https://nl.wikipedia.org/wiki/Derkje_Hazewinkel-Suringa\]\(https://nl.wikipedia.org/wiki/Derkje_Hazewinkel-Suringa\); <https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Suringa>, beide geraadpleegd op 25 mei 2023.](https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=hazewinkel+suringa+benoemd+huisvrouw&coll=ddd&identificer=ddd:010662279:mpeg21:a:0212&resultsidentificer=ddd:010662279:mpeg21:a:0212&rowid=1, geraadpleegd op 25 mei 2023.</p>
</div>
<div data-bbox=)

19 <https://www.mr-online.nl/bijna-een-op-de-drie-juridische-hoogleraren-is-vrouw/>, artikel van 31 december 2021, geraadpleegd op 30 mei 2023.

20 <https://www.mr-online.nl/eindelijk-portret-decaan-hazewinkel-suringa-in-uva/>, <https://www.uva.nl/shared-content/faculteiten/nl/faculteit-der-rechtsgeleerdheid/nieuws/2018/11/portret-derkje-hazewinkel-suringa-onthuld.html>, beide geraadpleegd op 25 mei 2023. Uit het tweede artikel volgt onder meer dat Hazewinkel-Suringa in 1942 het voorstel deed om de universiteit te sluiten naar aanleiding van het ontslag van Joodse hoogleraren. Zij werd daarom zelf ontslagen en na de oorlog in haar functie hersteld.

21 <https://rozenbergquarterly.com/recht-te-utrecht-over-advocaten-en-utrecht/>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

22 <https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Minkenhof>, geraadpleegd op 25 mei 2023.

23 <https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Minkenhof>; geraadpleegd op 24 mei 2023.

24 [https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_first_women_lawyers_and_judges_in_North_America#Cura%C3%A7ao_\(NLD\)](https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_first_women_lawyers_and_judges_in_North_America#Cura%C3%A7ao_(NLD)); geraadpleegd op 24 mei 2023.

25 https://nl.wikipedia.org/wiki/Dorothee_C3%A9e_de_Sampayo; geraadpleegd op 24 mei 2023.

26 [https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_first_women_lawyers_and_judges_in_North_America#Cura%C3%A7ao_\(NLD\)](https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_first_women_lawyers_and_judges_in_North_America#Cura%C3%A7ao_(NLD)); geraadpleegd op 24 mei 2023.

27 <https://knipselkrant-curaçao.com/officier-van-justitie-veen-jonkhout-met-vut/>

28 https://nl.wikipedia.org/wiki/Winnie_Sorgdrager

In 1977 werd **Sonja Boekman** de eerste vrouwelijke deken van de Orde van advocaten te Haarlem²⁹. **Els Unger** werd in 2005 de eerste vrouwelijke algemene deken. In 2019 werd **Samantha Dajrad** de eerste vrouwelijke deken in Suriname.³⁰ Overigens werd in 1997 **Cynthia Valstein-Montnor** als eerste vrouwelijke rechter in Suriname benoemd.³¹ **Martha Henriëtte Krels** werd in 1958 toegelaten als eerste vrouwelijke advocaat in Suriname.³² **Dineke de Groot** werd op 1 november 2020 de eerste vrouwelijke president van de Hoge Raad der Nederlanden.³³

Een naam die wat meer in de vergetelheid lijkt te zijn geraakt, is die van **Mieke Bouman-van den Berg**.³⁴ Hoewel zij niet als jurist was opgeleid, heeft zij wel de verdediging gevoerd in een strafzaak die het hoofd van de geheime dienst, Jungschlager, en een officier van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger, Schmidt.³⁵ Zij waren door de toenmalige Indonesische regering ervan beschuldigd leiding

te geven aan een criminele organisatie, die herstel van de oude koloniale verhoudingen beoogde. De man van Mieke Bouman-van den Berg was hun advocaat. Hij moest echter de verdediging neerleggen, nadat hij er zelf van werd beschuldigd lid te zijn van die criminele organisatie. Hij vluchtte in 1955 naar Nederland. Bouman-Van den Berg had geen juridische opleiding maar werd in die procedure geaccepteerd als vervanger van haar man in zijn rol van advocaat. Haar verdediging van beide mannen maakte grote indruk. Na haar uitvoerige slotpleidooi, waarin zij om vrijpraak verzocht³⁶ in 1956 moest zij Indonesië verlaten, omdat haar leven daar gevaar liep.³⁷

Als je schrijft en/of spreekt over vrouwen in de juridische wereld in Nederland, dan kun je heden ten dage niet om **Inez Weski** heen.

De aanhouding van advocaat Inez Weski, meen ik in het bestek van het onderwerp van dit voorwoord, niet onbenoemd te kunnen laten. Weski is een prominent vrouwelijke strafpleiter die meer veertig jaar in het vak zit en bekend staat om haar kennis en kunde en ook in grote media-zaken 'haar mannetje' staat.

Op 21 april 2023 is zij aangehouden op verdenking van lidmaatschap van een criminele organisatie. Het onderzoek in die zaak is op het moment van het schrijven van dit voorwoord nog niet afgerond. Het behoeft geen betoog dat deze aanhouding zeer ingrijpend is en ook voor behoorlijk wat opschudding heeft gezorgd en zorgt in (jurdisch) Nederland³⁸.

29 https://nl.wikipedia.org/wiki/Sonja_Boekman; https://www.rvo.nl/sites/default/files/octrooiportal/2013/11/1997_nr1.pdf, beide geraadpleegd op 25 mei 2023.

30 <https://www.waterkant.net/suriname/2019/03/23/suriname-krijgt-eerste-vrouw-als-deken-van-de-surinaamse-orde-van-advocaten/>, geraadpleegd 25 mei 2023.

31 https://www.njb.nl/media/4421/njb28_art8-vierentwintig-jaar-vrouwelijke-rechters-in-suriname.pdf, geraadpleegd 25 mei 2023.

32 https://www.njb.nl/media/4421/njb28_art8-vierentwintig-jaar-vrouwelijke-rechters-in-suriname.pdf, geraadpleegd 25 mei 2023 en https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_first_women_lawyers_and_judges_in_South_America#Suriname, geraadpleegd op 25 mei 2023, op deze site wordt vermeld dat een andere vrouw, die onbekend is gebleven, reeds in 1933 toegelaten was tot de Surinaamse Balie maar het beroep niet heeft uitgeoefend.

33 Mocht ik iemand vergeten zijn te noemen, dan verneem ik dat graag van u en bied ik u voor die omissie op voorhand mijn excuses aan.

34 Mieke Bouman-van den Berg -Wikipedia; geraadpleegd op 25 mei 2023.

35 <https://www.anderetijden.nl/programma/1/Andere-Tijden/aflevering/656/Mieke-Bouman>; geraadpleegd op 25 mei 2023.

36 Zie bijvoorbeeld *Nieuwsblad van het Noorden* van 8 maart 1956, <https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=jungschlager+pleidooi&page=1&coll=ddd&identificer=ddd:010882741:mpeg21:a0005&resultsidentificer=ddd:010882741:mpeg21:a0005&rowid=3>, geraadpleegd op 25 mei 2023.

37 <https://resources.huylgens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/BoumanvdBerg>, geraadpleegd op 25 mei 2023.

38 Zie bijvoorbeeld: <https://nos.nl/collectie/13809/artikel/2472284-inez-weski-advocaat-taghi-aangehouden-om-deelname-criminele-organisatie/>; <https://www.advocatenblad.nl/2023/04/21/inez-weski-aangehouden/>; [https://www.advocatie.nl/nieuws/advocatuurlijk-nederland-rea-](https://www.advocatie.nl/nieuws/advocatuurlijk-nederland-rea)

Inmiddels is zij als advocaat in de uitoefening van haar beroep geschorst.³⁹ Terecht heeft de deken te dien aanzien in het tv-programma Nieuwsuur benadrukt, dat ook in dit geval de onschuldpresumptie heeft te gelden.⁴⁰ Op donderdag 1 juni 2023 is de voorlopige hechtenis opgeheven en is Weski uit voorlopige hechtenis vrijgelaten.⁴¹ Het onderzoek naar de vermeende strafbare feiten is nog niet afgerond.⁴²

Nogmaals terug naar Adolphine. Sinds Adolphines beëdiging als advocaat in 1903 is het aantal vrouwen in de advocatuur en in andere juridische beroepen sterk is toegenomen, welke ontwikkeling tot een zekere mate van tevredenheid stemt. Die ontwikkeling is belangrijk en vormt tevens een bron van inspiratie voor allen die in de juridische wereld werken.

Maar naar mijn mening is deze ontwikkeling nog niet voltooid. Want, hoewel vandaag de dag gelijkwaardigheid in elk geval met de mond wordt beleden, is het aandeel van vrouwen in de advocatuur en andere juridische beroepen, nog geen vanzelfsprekendheid gebleken. De juridische wereld en zeker de advocatuur zijn in mijn optiek schatplichtig aan deze pioniers én aan diegenen die deze pioniers daarbij steeds hebben gesteund.

Tijd om de balans op te maken. Gelijkwaardigheid is groot goed, dat het waard is om voor te strijden. Dat geldt ook, of zal ik zeggen in het bijzonder, voor de advocatuur. Zoals ik hiervoor heb betoogd is die gelijkwaardigheid ook niet zonder slag of stoot bereikt. In het licht daarvan is het van belang dat we deze historische ontwikkeling binnen de advocatuur en ook de juridische wereld koesteren en zeker niet vergeten.

Reflecterend, zou wat mij betreft dan ook een ‘*Adolphine E. Kok*’ of een ‘*Corry Tenderloo*’-onderscheiding (of ‘award’) daarbij zonder meer aansluiten en aldus een fraaie geste zijn voor bijzonder inspirerende advocaten die zich hebben ingespannen om (meer) gelijkwaardigheid binnen de advocatuur, op welke wijze dan ook, te bewerkstelligen. Ik roep de advocatuur op om in elk geval op deze wijze de helden van de balie te blijven eren en te blijven waarderen.

Mr. N.A. (Noa) de Leon-van den Berg
Advocaat bij Advocatenkantoor De Leon en
hoofdredacteur van Tijdschrift Tuchtrect.

geert-verbijsterd-allejzus-inez-weski-aangehouden/; <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/04/21/inez-weski-vermoedde-al-dat-er-iets-op-tilwas-a4162791>, geraadpleegd op 25 mei 2022.

39 <https://nos.nl/artikel/2473937-inez-weski-voorlopig-geschorst-als-advocaat/>; <https://www.ad.nl/binnenland/inez-weski-geschorst-als-advocaat-naam-van-eigen-website-gehaald~ae9f5b1a/>, geraadpleegd op 25 mei 2023.

40 Nieuwsuur van 11 mei 2023, Seizoen 2023, afl. 128, vanaf minuut 27:27; https://www.npostart.nl/nieuwsuur/11-05-2023/VPWON_1343621, bekeken op 25 mei 2023.

41 <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/06/01/verdachte-advocaat-inez-weski-door-rechtbank-op-vrije-voeten-gesteld-a4166112>, geraadpleegd op 5 juni 2023; <https://www.advocatenblad.nl/2023/06/01/weski-komt-vrij/>, geraadpleegd op 5 juni 2023.

42 <https://www.advocatie.nl/nieuws/inez-weski-komt-vrij-maar-blijft-verdachte/>, geraadpleegd op 5 juni 2023.